

УДК: 336.64:336.71:004.738.5:339.7

**Штундер О.О.**

*аспірант PhD*

*Київський національний економічний університети імені Вадима Гетьмана*

## **ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМ МІЖНАРОДНИХ КОРПОРАТИВНИХ РОЗРАХУНКІВ ПІД ВПЛИВОМ ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

У сучасних умовах безпрецедентної глобальної цифровізації фінансового сектору платіжні системи зазнають глибокої трансформації, перестаючи бути лише технічними інструментами переказу коштів і перетворюючись на ключовий елемент міжнародних корпоративних фінансів.

Стрімке впровадження інноваційних технологій та миттєвих транскордонних мереж, цифрових валют центральних банків, блокчейну та смарт-контрактів - докорінно змінює механізми фінансової взаємодії корпорацій у глобальному середовищі. У таких умовах особливої актуальності набуває проблема відсутності єдиного підходу до визначення міжнародних корпоративних розрахунків, оскільки їхня сутність і функції динамічно трансформуються під впливом цифрових рішень, що породжує теоретичні суперечності та практичні виклики для компаній, банків та фінтех-провайдерів.

Незважаючи на значний масив досліджень, присвячених розвитку платіжних систем та цифрових фінансових технологій, їхній інтегрований вплив на систему управління грошовими потоками транснаціональних корпорацій досі вивчено недостатньо.

З огляду на це, метою дослідження є систематизація еволюційних підходів до трактування міжнародних корпоративних розрахунків та аналіз того, як цифрові платіжні системи й нові фінансові інструменти трансформують ліквідність, операційні процеси та фінансову стійкість корпорацій у глобальному середовищі.

Міжнародні корпоративні розрахунки як категорія не мають єдиного

універсального визначення, але їх можна класифікувати за трьома основними підходами, що відображають еволюцію фінансової думки під впливом технологій.

Традиційний підхід визначає розрахунки як сукупність формалізованих процедур та правил, що регулюють переведення коштів через банківські системи (кореспондентські рахунки, SWIFT) для виконання міжнародних комерційних та фінансових зобов'язань. Акцент тут робиться на комплаєнсі, документації та ролі банків-посередників. Функціональний підхід розглядає розрахунки як частину системи управління грошовими потоками транснаціональної корпорації (ТНК). Головна мета - мінімізація трансакційних витрат, оптимізація ліквідності та зниження валютного ризику, незалежно від конкретної технології.

Інноваційний підхід визначає розрахунки як будь-який обмін вартістю між юридичними особами різних юрисдикцій, включаючи не лише фіатні кошти, а й цифрові активи, токенізовані зобов'язання та миттєві перекази через децентралізовані або приватні фінтех-мережі [1].

Впровадження передових фінансових технологій забезпечує багатоаспектну оптимізацію корпоративних фінансових процесів. Цифрові платіжні системи, на відміну від традиційних кореспондентських мереж, здатні здійснювати транскордонні розрахунки майже в режимі реального часу, що різко скорочує операційні цикли, пришвидшує обіг капіталу та знижує потребу у великих обсягах ліквідності.

Завдяки децентралізованим технологіям та інноваційним платформам, корпорації отримують нові, більш прямі та ефективні канали для залучення капіталу, мінімізуючи залежність від класичних фінансових посередників.

Крім того, впровадження ініціатив відкритого банкінгу (Open Banking) та потенційне використання цифрових валют центральних банків (CBDC) сприяє органічній інтеграції національних платіжних інфраструктур, створюючи єдиний, більш прозорий та функціонально сумісний глобальний фінансовий простір.

Використання смарт-контрактів, що базуються на технології блокчейн, дозволяє автоматизувати виконання комерційних угод, управління забезпечувальними депозитами та здійснення платежів, що мінімізує операційні витрати та вплив людського фактора.

Разом з тим, цифровізація вимагає не лише оновлення ІТ-систем, але й фундаментального перегляду інституційної бази корпоративних фінансів: відбувається перехід від централізованої системи до більш гнучкої та розподіленої (на базі DLT-технологій), що підвищує стійкість системи.

У сфері корпоративного управління зростає потреба у спеціалізованих навичках управління цифровими активами та технологічними платформами, а також у нових механізмах забезпечення прозорості.

Традиційні фінансові ризики сьогодні доповнюються зростанням кіберзагроз, регуляторною невизначеністю у сфері цифрових активів та потребою у постійному комплаєнсі в умовах активних транскордонних операцій. Дослідження цих процесів є важливим науково-практичним завданням, оскільки дозволяє визначити закономірності розвитку інноваційних платіжних систем, оцінити їхній вплив на ринкову вартість підприємств та сформувані ефективні стратегії мінімізації ризиків і забезпечення регуляторної відповідності.

Сучасна інфраструктура платежів перебуває у стані стрімкої трансформації, спричиненої глобальною цифровізацією [2]. Ключовими напрямками розвитку, що формують майбутнє фінансових розрахунків, є впровадження інноваційних технологій та адаптація до динамічних умов світового ринку.

Однією з найбільш значущих інновацій є Цифрові валюти центральних банків (CBDC), що потенційно здатні радикально змінити існуючу фінансову архітектуру та зменшити залежність від традиційного банківського посередництва [3].

Станом на 2024 рік, понад 130 країн, що охоплюють 98% світового ВВП, активно досліджують або розробляють CBDC. Зокрема, Багамські Острови, Ямайка та Нігерія вже повністю інтегрували їх у свої фінансові системи, тоді як великі

економіки, включно з Китаєм, Бразилією та ЄС, перебувають на етапі активного пілотного тестування. Очікується, що впровадження CBDC забезпечить значне підвищення фінансової інклюзії, зниження операційних витрат та загальне вдосконалення платіжних інструментів [4].

Іншою критично важливою тенденцією є посилення ролі блокчейну та криптовалют. Технологія блокчейн стала наріжним каменем сучасної платіжної інфраструктури, надаючи їй необхідні атрибути: прозорість, високу швидкість та безпеку транзакцій. Це зробило блокчейн незамінним інструментом, особливо у сфері криптовалют, таких як Bitcoin та Ethereum, які дедалі частіше використовуються для фінансових розрахунків і інвестицій. Крім того, відбувається активний розвиток мобільних платежів та електронних гаманців, що є впровадженням цифрових технологій для надання максимально зручних споживчих рішень [8].

Ця тенденція виявляється у масовому використанні мобільних додатків (Apple Pay, Google Pay, Samsung Pay) та електронних гаманців, як-от PayPal, який інтегрується з платформами електронної комерції. Такі системи створюють умови для швидких і менш вартісних транзакцій, одночасно забезпечуючи підвищений рівень безпеки, оскільки продавець отримує оплату без доступу до конфіденційних даних банківських рахунків покупця [5,6,7].

**Висновки.** Проведений аналіз трансформації платіжних систем у контексті глобальної цифровізації свідчить про кардинальну зміну підходів до організації міжнародних корпоративних фінансів. Встановлено, що традиційна модель міжнародних розрахунків, заснована на банківському посередництві та кореспондентських рахунках, поступово поступається місцем інноваційним фінтех-рішенням, які забезпечують миттєвість транзакцій, зниження транзакційних витрат і підвищення прозорості фінансових потоків. Еволюція від традиційного та функціонального до інноваційного підходу демонструє переорієнтацію корпоративного сектору на використання цифрових активів, блокчейн-технологій,

смарт-контрактів і CBDC, що суттєво підвищує ефективність управління ліквідністю та робочим капіталом.

Показано, що цифрові валютні ініціативи центральних банків, розвиток мобільних платіжних рішень та інтеграція відкритого банкінгу формують нову глобальну платіжну інфраструктуру, де швидкість, автоматизація та взаємна сумісність систем стають ключовими характеристиками. Разом із тим цифровізація зумовлює потребу в оновленні корпоративного управління, посиленні кібербезпеки та вдосконаленні регуляторної відповідності, оскільки технологічний прогрес супроводжується новими ризиками та викликами.

Отже, трансформація платіжних систем є системним інституційним зрушенням, що визначає подальший розвиток міжнародних корпоративних фінансів і відкриває перспективи для підвищення ефективності, стійкості та конкурентоспроможності сучасних корпорацій.

### Список використаних джерел:

1. Александрова Н. М., Александрова М. В., Давиденко Т. В. Сучасні моделі та механізми корпоративного менеджменту у міжнародних фінансових корпораціях. *Науковий вісник Міжнародної асоціації науковців. Серія: економіка, управління, безпека, технології*. 2023. Т. 2, № 1. DOI: <https://doi.org/10.56197/2786-5827/2023-2-1-5>.
2. Бабіченко В. В. Корпоративні фінанси в інформаційній економіці: детермінанти і пріоритети розвитку в Україні : дис. ... докт. екон. наук : 08.00.08 «Фінанси, гроші і кредит». Київ, 2016. 405 с.
3. Бажал Ю. М. Інституційна економіка: підручник. Київ: КНЕУ, 2021. 284 с.
4. Блакита Г., Ситник Г. Корпоративні фінанси: детермінанти успішного управління. *Вісник КНТЕУ*. 2019. № 4. URL: <http://visnik.knute.edu.ua/files/2019/04/4.pdf> (дата звернення: 17.11.2025).

5. Болдуєва О., Горбунова А., Кусакова Ю. Цифрова трансформація платіжних систем і роль банків у глобалізації фінансової інфраструктури. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 69. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-59>.
6. Гайдучкий П. І. Інституційні чинники економічного розвитку. Київ : КНЕУ, 2019. 368 с.
7. Горбач Л. М., Плотніков О. В. Міжнародні фінанси : підручник. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2019. 528 с.
8. Козир Ю. Р. Функціональна роль блокчейн-технологій у трансформації платіжних систем. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 20. С. 112–116.

**УДК 658.15:336.7:004(477)**

**Гришук А.С.**

*аспірант PhD*

*Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана*

**Косько О.В.**

*аспірант PhD*

*Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана*

**Науковий керівник: Ушеренко С.В.,**

*к.е.н., доцент, доцент кафедри корпоративних фінансів і контролінгу,  
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана*

## **ІННОВАЦІЇ КОРПОРАТИВНИХ ФІНАНСІВ НА БАЗІ ФІНТЕХ В УМОВАХ ВОЄННОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ УКРАЇНИ**

Подальше відновлення економіки України вимагає не стільки оновлення фінансових підходів, скільки переосмислення того, як компанії приймають і реалізують рішення про фінансування. У середовищі з високою воєнною та макроекономічною турбулентністю традиційна логіка не витримає напруги цього контексту: цільові пропорції боргу й власного капіталу швидко втрачають